

Délvidék

Bácskai Napló
POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKEZTŐ: KONYA LAJOS

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szabadka, IV., Rákóczi-út 20. Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hozva	
egész évre	— — — 32.—
fél évre	— — — 16.—
negyed évre	— — — 8.—
Videkre postán küldve	
egész évre	— — — 32.—
fél évre	— — — 16.—
negyed évre	— — — 8.—

A németek visszavonulása.

— Meghíusult francia támadások. —

Berlin, szept. 4. Nyugati harctér. A Lystől mindkét oldalt az ellenség előcsapatainkkal folytatott állandó harc utána Vulvenghen—Niece—Mac St. Maur—Laventie Ri. hebourg vonalig dolgozta magát előre.

A Senrpe és a Somme közötti harc vonalon a nap nyugodtan telt. el. — A megelőző éjszaka csapatainkat visszavettük az Aleux—Mocuvres és Manaucourt-vonalba Ezt a mozdulatot, természetesen az ellenség által meg nem zavarva hajtottuk végre.

A Nyontól mindket oldalt a franciák erős támadásokat hajtottak végre, — amelyek főleg a Champagne és Bussi közti magaslati terep ellen irányultak. Az ellenség itt délelőtt és délután négy ízben rohamozott, de teljeseen visszavertük.

Az Allette és Aisne között a franciák az amerikaiakkal és olaszokkal egyesülten a legerősebb tűzhatás után megújított támadásokat indítottak. A támadásokat több ízben elkeseredett hőzelharc után visszautasítottuk Tegnap 22 ellenséges repülőgépet és két kötött léggömböt lőttünk le. — Rumay hadnagy 30-ik légi győzelmét aratta.

A német trónörökös hadseregportja: Ripontél délre a francia árkok ellen intézett eredményes előretörésből foglyokat és géppuskákat hoztunk haza.

Ludendorf, első főszállásmester.

Elfoglaltuk Punto San Mateot.

Hivatalos jelentés szept. 4. A tonale szoros északi részén havasi osztagaink meglepő támadással elragadták az ellenségtől a Punto San Mateot (3692 méter), a Monte Mantellot és a Gleccseresuesot.

A Hétközség területén élénk felderítő tevékenység. Egyébként nem volt különös esemény.

A vezérkar főnöke.

Hintze admirális a királynál.

Bécs, szeptember 5. A király tegnap délben fogadta Hintze államtitkár és Stumm államtitkár. Délután felelőskor az uralkodó párnál reggeli volt, amelyen Hintze admirális, államtitkár, Stumm államtitkár, Wedel német követ és Burián külügyminiszter vett részt.

Újabb feltek a nyugati fronton.

Zürich, szeptember 5. Biegné néger képviselő toborzása folytán hetvenötezer feketét szállítottak Franciaországba. Félhivatalos közleményben hangsúlyozzák, hogy ezek az újoncok valóságos atléták, akik a németek számára borzalmas ellenfelek lesznek. A németeket épp úgy gyűlölik ahogyan Franciaországot szeretik.

Lucáciu Párisban oláh kormányt alakított.

Zürich, szeptember 5. A Libre Parole beszélgetést közlül Lucáciu László volt magyar képviselővel, aki ez idő szerint Párisban tartózkodik és az antant megbízásából oláh forradalmi bizottság alakításán fáradozik. Azzal dicsekszik, hogy Jenessu és Bratianu mellett ő volt Oláhország háboruba lépésének okozója.

A Pesti Hirlap

Bodó aláírással egy eikket közölt, a melyben egy liga alapításával foglalkozik. Ennek a ligának az volna a hivatása, hogy kiverekedje a katolikus papok házasságát. Lebeszélje azokat, a kik papok akarnak lenni és addig ostromolja a római pápát, míg minden papnak felesége lesz.

Hm!

Először is Bodóékkal végezzünk. Talán nem annyira Bodó, mint inkább Bodóné vagy még közelebből: Bodó Izidorné. Tudniillik mi is, mások is szótartették a Pesti Hirlap frontját, hogy akkor, a mikor a keresztény fiúk és vőlegények százai és ezrei haltak hősi halált a Piavénál, akkor a Pesti Hirlap százával közölte azoknak a zsidó vőlegényeknek névsorát, akik a harctéri halál ridég vőlelensége helyett a bájos Rizáknak és Regináknak esküdtek örök hűséget. Bodónének — úgy látjuk — ez nagyon fájt s ennek okáért hirtelen másról beszélt, mikor a bor árát kérdik.

Vagy talán sokan vannak még olyan Rizák és Reginák, a kik nem kerülnek feköttő alá és ezeken akar segíteni Bodóné asszony? Először is kételkedünk, hogy Bodóék vőlegényi gárdája a harctéren jelentősen megfogyott volna és ezt a hiányt csak a katolikus papokból lehetne pótolni. Másrészt pedig, ha éppen nőszülének a katolikus papok, Bodóné legyen nyugodt, egészen másutt keresgéljenek menyasszony után s nem Bodóné konyhájában.

Mindenki tudja, hogy a papi nőtlenségnek is megvannak a maga hátrányai és sötét árnyékai. A mint minden emberi dolog után ott kullog a gyarlóság, nyomerúság, mint a vonító sánta kutya. A házasságban élőknek is megvan a maguk nehézsége, a maguk baja, pláne ha a Pesti

Hirlap tárcarovatát olvassa az ember, vagy mondjuk így: ha az ember a házasságokat csak a Pesti Hirlap tárcáiból és regényeiből ismerné, arra a gondolatra kellene jutni, hogy a házasság intézményét legokosabban el kellene törölni, mert a Pesti Hirlap recipéje szerint a házasság egyszerűen csak csúfság.

A papok nőtlenségének ügyét hagyja csak a Pesti Hirlap a római pápára meg a püspökökre, s azok, reméljük — színtén tudják — még a Pesti Hirlap nélkül is, — hogy mi a kötelességük, s ha fenntartják a celibátust a létező bajok mellett is — tudják, hogy miért tartják fenn.

Azonban ha a Pesti Hirlap mindenkép házasságba utazik, miért nem házassítja meg az agglegények még meg nem rogyant térdü légiót. Agglegény legalább százszor vagy ezerszer annyi van Magyarországon, mint pap. Tehát a boldogítást kezdje először inkább rajtuk. Aztán csináljon propagandát a házasságok tisztaságának és ne iparkodjék minden leányt és asszonyt arra tanítani a tárcarovatban, hogy semmi sem természetesebb és magától érthető, mint ha az asszony megcsalja az urát, a férj pedig a feleséget!

Végül: a ki papi pályára akar lépni, bizonyára keres a lelke számára ihletet. A ferást azonban valószínűleg nem a Pesti Hirlap hasábjain, hanem valamelyik kongregációban vagy valahol a lelke rejtekén, az örökkévalóság szemlélődéseiben keresi és találja. De aligha kér tanácsot Bodótól, akár Bodónétól, a ki másról beszél, mikor a bor árát kérdik. —c.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hirlap-árusítóinál.

Szabadka városa, iskolái és a miniszter.

(Saját tudósításunk.) Nem tudjuk, sürgette-e nagyon Szabadka vezetősége a honvédelmi miniszternél a nagy diákszünetében az összes szabadkai iskoláknak a kiűritését és belőlük a katonaképzések kitélepítését. Azt azonban látjuk, hogy több elemi iskolában még mindig katonák vannak Szabadkán. Talán azt mondják, hogy ugyanis elegendők a mostani ideiglenes helyiségek is az oktatás céljaira. Csak hogy akik így vélekednek, azok nem látják. Mily rettenetesen agyon vannak zsufozva az iskolák, annak ijesztő példája a szabadkai apácázárda sokféle iskolája, különösen az elemi és a polgári iskola. Erdemes volna ezeknek minden osztályáról tavalyi és idei statisztikát készíteni. Tudomásunk szerint 60 növendéknél többet egy teremben tanítani nem szabad. Es tavaly is már több osztályba 100-on felül jártak az apró leánykák. S nem azért kellett összezsúfolva, sziate egymás hátán tanulniok, mert taner, apáca nem volna elég, hanem mert nincs hely a sok osztálynak. Kértek ugyan az apácák Szabadka nemos városától új iskolahelyiséget, de a nagykegyesen ideiglenesen nekik adott Bezerédy-házban is csak pár kisi terem van. Ott szerongott tavaly is 105 gyerek egy osztályban (60 helyén). Minden óra elején a fél időt a gyerekek elhelyezésével kellett ellopni, mert a tegnapi hiányzókat és ma már iskolába jöveket valahogy be kellett préselni a ma hiányzó helyére. Aki ilyesmit nem látott még, az nem tudja, mivel fogja megboszulni magát Szabadka városának a smucigása. Szabadka gazdag, hadi- (és béke-)milliomos városának még sem lehet mindegy, hogy milyen helyen tanulnak az adófizetők gyermekei!

A katonaságtól elfoglalt iskolákba nem mehetnek a nebulók; tömegesen meának a zárdába. Azt hiszik, ott van hely. Pedig ott is meg kellett tenni most, hogy a polgáriba a tavalyi 90-100 növendék helyett csak 70-80-at vesznek föl. Ez is már rettenetesen sok. Aki tavaly a zárdában járt, mondjuk az elemi, vagy polgári második osztályába, azt most nem veszik föl ugyanott a harmadikba, mert nincs hely. Hát még annak hogy volna hely, aki máshonnan akar ide jönni!

Ezeket az állapotokat pedig azért irtuk meg, hogy Szabadka nemos város vezetősége okuljon és építtessen már egyszer pár iskolát. Ha pár milliójába kerül, hát hadd kerüljön! Adósságot bizonyára nem kell még ezért anynyit csinálnia, mint tisztviselőinek, csupán az egyszerű megélhetésért!

— Tiszába futt. Skripa Gábriel 25 éves orosz fogoly Zentán, ki már három év óta Földi Istvánnak volt munkára kiadva, egyik délután Botkánál a komp tulsó oldalánál fűrdött. Dacára, hogy egyike volt a legjobb uszónak, valószínűleg a hideg vízben görcsöt kapott, s nem is jött fel többé. Holtestét még eddig nem találták meg s ha valahol felbukkana, aki meglátja, jelentse a zentai városkázán a fogolyörparancsnoknak.

Felemelik a középiskolák tandiját. A szegény gyermekek kedvezményt kapnak.

A polgármesteri hivatalba ma rendelet érkezett a vallás és közoktatásügyi minisztertől. A rendeletben a miniszter az eddigi aránylag mérsékelt állami középiskolai tandijakat felemelte. Ez a szelidebb formájú árdragítás elég tekintélyes. Az éves tandij ezután Budapesten 160 korona, vidéken 100-120 korona lesz.

Szabadka gimnáziuma jóllehet nem állami, beleesik a rendelet hatáskörébe. A miniszter ugyanis úgy érvel, hogy a szabadkai községi főgimnázium állami beavatkozással működik, s így szükséges, hogy a többi középiskolák

tandijainak megfelelően szintén emelje évi tandiját.

A városi tanács fogja majd megállapítani, hogy mekkora lesz az összeg, de 100 és 120 korona között ingadozhat csak. A rendelet egyébiránt azt is előírja, hogy a tandijemelést lehetőleg még az idén kell foganatosítani s ha ez netalán akadályokba ütköznék, úgy a második félévben.

A szegényebb társadalmi osztály érdekeit figyelembevéve a vallás és közoktatásügyi miniszter a szegényebb tanulóknak legmesszebbmenő támogatást ígér.

Tehenek a temetőben.

(Saját tudósításunk.) Eme történeti hitelességű tudósítás írásánál nagy aggságban vagyunk. — Nem tudjuk, hogy kiknek is ajánljuk, a város böles urainak-e, avagy a tehéntenyésztés ősi mesteriségét űző embereknek, mivel hogy mindkettőt erősen érdekli. Az eset úgy áll, hogy végigmenvén a szabadkai temetőbe azt konstatáltuk, hogy nagyon hasonlítanak egymásra, egyrészt abban, hogy partatlanul és egyformán gondozatlanok, másrészt meg abban, hogy egy új célt szolgálnak, a — baromtenyésztést. — Persze, ez furesán hangzik, de igaz. A temetők újabb és állandó alakja a — tehén. Mivel tához és egyéniségéhez stilszerűen illő nyugalommal, s igazi tehéni szelidséggel jár-kele a sírok között és tünteti el az oda ültetett virágokat; nem ám kegyeletsértésből! Arról szó sincs, inkább azért, mert a temető gondozói túrelmi játékok játszanak vele, azaz megtürik, helyesebben nem kergetik ki, részint azért, mert néha sajátjuk, részint mert a familia áll tulajdonjogi viszonyban vele; néha meg azért is, mert vannak egyéb gondjai is az Ur szántóföldje örököinek, mint a halottak és élők közös érdekei és más efféle.

A selyemcérna.

Egy szederfáról 100 drb. selyemhernyót lehet etetni, ennek selyemből pedig ötszáz méter erős selyemszálát lehet gombolyítani. Ha az ország minden szederfájából ötszáz méter selyemfonál lenne, nemcsak megszűnnék minden cérna-hiány, hanem alsóruhát nélkülöző szegény katonáinkat is selyembe tudnók öltöztetni.

A földmívelési minisztériumból vett értesülésünk szerint ott meg van a legteljesebb készség a selyemtenyésztési akció előmozdítására.

A selyemtenyésztési felügyelőség be fogja járni vidékünkön a községeket, melyekben a szederfák vannak. Az illető községekbe vándor tanítókat küldeni, — tavasszal petékről is gondoskodik.

Ahol a klíma megfelelő, ott most is érdemes szederfát ültetni. Két év múlva ott is megindulhat a selyemtermelés.

Nem kell bevárni, míg a szeder csemetéből fa lesz: a szeder élő-szővénynek is alkalmas — s ekkor könnyebb is levelének szedése és egy-két év alatt rendelkezésre áll a selyemhernyók eledele.

Hiszen ha komolyan nézzük a tejtermelő állat temetői tevékenységeit, tán nem is követ el olyan nagy morális botlást (már t. i. a tehén). Lagelni csak kell, s ennek fejében tejhozadékot nyújt, nem áll ez azonban a tulajdonosra. Azért, mert a tej literje mégis két korona, s azért is, mert mégis csak kegyetlenség patával tiprtni a beszentelt földet, amit a kegyelet ápol.

Ennek pedig csak az az oka hogy a terony alatt fogalomhiányban vannak egyes személyek. Hiányzik agysejtjeikből a kerítés és a kapu fogalma a temetőkre vonatkoztatva. Hiányzik továbbá az a helyishivjak micsoda is, hogy kis dolgokkal is illenek törődni néha-néha már csak a pógárok kedvéért is. Ámbár lehet, — hogy a legeltetéssel hasznosítani akarták a temetőt, — hiszen háboru van. Természetesen ilyen körülmények között letesszük a tollat és várjuk mikor mondják ki, hogy legeltetni csak a — temetőkben szabad és csakis muskátlit meg öröközöldet. Mert hát valahogy mégis csak rendezni kell a tehén és a temetők egymás közötti viszonyát!

Szederfa-csemetéket minden komoly érdeklődőnek ingyen ad ugyancsak a selyemtermelési felügyelőség, mely minden ezen szakba vágó kérdésre is készségesen szolgál felvilágosítással.

Egész hazánk vagyonosodását nagyban elősegítené a selyemtenyésztés nagymérvű felkarolása. A mi talajunk és éghajlatunk erre oly alkalmas, hogy a magyar selyem minősége az olaszét és franciaét is fölülmulja.

A háboru előtt Magyarország évi 46 millió koronát fizetett a külföldnek selyemért.

Ha a háboru után is annyi selymet akarunk a külföldről behurcolni, az bele fog kerülni évenként egy fél milliárdba is.

Ezt a félmilliárdot ne adjuk a külföldnek, hanem kezdjük el komolyan a selyemtermelést.

Ahol van eperfa, — ott kérjünk jövő tavasszal selyemhernyó petét. Ahol nincs eperfa, ott kérjünk haladéktalanul már most eperfa-csemetét.

Mindkét kérelem a selyemtenyésztési felügyelőséghez intézendő Szabadkán.

Létesítsünk rendőri sajtóirodát!

Szabadkán már régóta baját képezi az újságírásnak a rendőri sajtóiroda hiánya. A rendőri hírek beszerzése nagy fáradsággal, főleg idővesztéssel jár. Minden hivatalban külön-külön kell kilincselni a netán megtörtént eseményekért. Kilincselés közben annak is ki van téve az ember, hogy alkalmatlankodik, vagy éppen zavarja a hivatalnokok működését, sőt még annak is ki lehet téve, hogy elmentében a jó magyaros vendégszeretettel, egyszerűen visszautasítják, ha netalán érdeklődni merészel. Ilyen körülmények mellett természetesen nem kerülnek nyilvánosságra, vagy legalább is nem igen kerülnek a közönségre nagyon gyakran fontos rendőri hírek, ami sokszor baj a nyomozás érdekében. Nemkülönböztetve megdöbbenhet az is, hogy nem hivatalos uton jut az újság a hírekhez, vagy olyat tud meg, amit nem helyénvaló a nyomozás érdekében közölni s így árt hat vele, egyszóval hiteles és hivatalos forrás nélkül számtalan tévedés és kellemetlen-ség fordult már elő.

A helyzetet nagyon egyszerűen meg lehetne, sőt meg kellene változtatni. Nem is kerülne oly nagy fáradságba. Adjon a város egy kis szobát a városházán és ültessen bele egy rendőrtisztviselőt akinek más dolga nem lenne, mint a rendőri események ismertetése, szóval alakítsa meg a rendőri rendőri sajtóirodát. Nagy könnyebbséget szerezne ezzel egy rendőrségnek mint a nagyközönségnek is és a hírszolgáltatást is — egkönnyítené. A sajtóiroda hivatalnoka természetesen végezhetne más munkát is és csak bizonyos időben illetőleg ideig tartana hivatalos órát. Így van ez máshol sokkal kisebb városokban is, például Baján, pedig ott a sajtóélet távolról sem olyan élénk mint Szabadkán.

Bzunk abban, hogy dr. Brestyánszky tb. főkapitány ur is belátja a sajtóiroda égető szükségességét és közbenjár annak létrehozásában.

— Kitüntetések. A koronás arany érdemkeresztet kapták a vitézségi érem szalagján: Góth Lajos, Halmi István, Szili Sándor orvosok. A vaskoronarend 2. osztályát kapta a hadiékítménnyel és a kardokkal díjmentesen Popovics Szilárd alvezredes, egy gyalogezred ideiglenes parancsnoka.

LIFKA-MOZI

Szerda—esütörtök

A második feleség

E Marlitt népszerű regénye filmen 4 felvonásban! Remekek fotográfia! Megkapó eselkmény.

Kezdetű 1/2 6 és 1/2 9 órakor.

Ünnepnap 3, fél 5, 6 fél 9 órakor

API HIREK.

Immentem a tó partján...

Szeptembe jutott, hogy ilyenkor, kezdetén illik meglátogatni a tó partját, mikor a zene helyett szömbölkés szél, ritmusok helyett csayál uszkál a légben, mikor immár a szunyogok hada és a friss levegő lebegtetni a szőnyegait.

Ar lézengő öreg urat látok kint, látják a fejüket, ingatják örege. Megviselte őket a hadimilliósi munka, sokat szállítottak a hadseregnek: most kék jöttek el nyaralni, — kicsit ki magukat. Feleségeik már ott vannak, nekik hideg immár a vidék, szükségük van a jó városra, ahol már kezdődik a nyár. Illő, hogy a bemutatóadásokon ott legyenek Hadigazdák, Ökösözők, Bakancsesalók, meg a férjek nélkül, kik csak a férjek rá üdülni (Palieson, Lipótvártott stb.)

Ezek mellett idősebb, azonnal ruganyosságú katonákat is látni még Palieson. Ők heenni jöttek. De egy más világból, esodálatos: éppen a legújabb üdülőhelyekről: — Taliánból, Olaszországból, Tirolból, ésra jönnek üdülni: minő forrást idék! — S itt a tó partján találkoznak a bronzarcú ezredek, fészeken, barátságosan üdülni egymást és beszélgetnek. Nem olyan érzékenyek, mint a tavat nézik, a rajta uszogni egyetlen csónakot, — hanem minden percben egy szót váltva, a magukban befelé elmélkednek.

Mikor a Rózsa Sándor előlép, válni akarunk. De mind a nék egy felé visz az útja: be a vízbe, Rózsa Sándorhoz, a gyesebb paliesi szakálművész. Ők sokat adnak erre: minnap le kell vetetni az erős állt. Ne mondják, hogy elhajolja magát itthon a katoná! Anton jó hetenkint egyszer is a vízbe!

Rózsa Sándornál egymást várva egyszerre bucsuznak el tőle a készszióttással mind a ketten. Szóznak a kiváló és elsőrangú beszédet, mert ma utoljára van itt az öreg, de nem vén daliák. Ők a taliánhoz vissza. — Itt a tó partján.

Egyházmegyei hírek. Kerner dr. helyőre, kiről megirtuk, Kalocsára neveztek ki, Szabadkára kerül nitoktatónak Nagy bácskertes káplán; az őt Pokorny György mélykúti foglalta el; Kiss—Erős F. fiuképezdei igazgató lett Kalocsai karkáplánná nevezte ki az érseki hatóság Böhm bajor káplánt. Helyére került Ferenc Péterévei káplán Péterévére ment káplánnak Gulyás Károly Gombosról.

Középiskolai katonadiákok tanulmányi szabadsága. Szarmay szerrendelete szerint iskolai katonai igygybevétele céljából a katonai szolgálatban álló középiskolai tanulók kérelmükre közigazgatás szabadságban részesülhetnek, ha az illetők katonai szolgálatuk ideje alatt iskolai tanulmányi céljából szabadságot még nem éltek. Azok a középiskolai

tanulók, akik már egy ízben részesültek egy ilyen legfeljebb hat hetes tanulmányi szabadságban, ugyancsak hat kétre terjedő újabb (második) tanulmányi szabadságot azon esetben kaphatnak, ha a háboru alatt már legalább két éve megszakítás nélkül katonai szolgálatban állanak és a folyó iskolai évben még nem éltek tanulmányi szabadságot. Ez a szabadság azzal a nappal veszi kezdetét, amelyen a szabadságot ifju arra a helyre, ahol az iskolát látogatni óhajtja, beérkezik.

Halálozás. Bartek Károly rézműves tegnap este 64 éves korában meghalt. Temetése holnap, pénteken délután lesz a Damjanich-u 614. számú gyászszobából.

A köztisztviselők természetbeni ellátása. A kereskedelmi miniszter a minap két nagyobb cipőgyárral kötött szerződést, amely szerint a gyárak havonta 3000 pár cipőt tartoznak kiadni a köztisztviselők részére olcsó áron, a tisztviselő egyesületek beszerzési csoportja útján. A kereskedelmi miniszter ezenfelül ruhával is hasonlóképp szándékozik a köztisztviselőket ellátni és az erre vonatkozó tárgyalásokat már megindította. A tervek szerint 280—300 koronába fog kerülni egy öltöny a köztisztviselők számára.

Akik fűtődnek a maximális árra. A szabadkai piacokon mindennapos eset, hogy a kofák nem teszik ki a maximális árakat jelző táblákat, s így egész vigora üzhetik az árdragítást. Dr. Meznerich Jenő rendőrfőfogalmazó tegnap nyolc kofát ítél el 30—80 koronáig terjedő pénzbírságra a fenti kihágás miatt. A derék kofák: özv. Balogh Antalné, Szimics Cilka, özv. Taraszki Józsefné, Merkovics Cvetkóné, Safesics Anna, özv. Tumbász Pálné, — Simokovics Tamásné és Kass Gasztávné voltak.

Csererovat. Egy nagyváradi lapot illet meg a babér, hogy ezt a rendkívül aktuális és népszerű rovatot kreálta. A tegnapi szám tizenegyedik híre a legügyesebb riporternél is hűbben festi mai gyönyörűseges életünket. „Tiszti bluzomat elcserelelném közéletihez illő ruháért.” — „Akinek tojása van, adja be címét a kiadóba. Adunk érte vajat.” — „41-es cipőt keresek cserébe egy férfinarárgért.” — „Keménykalapot, egészen újat adok megfelelő mennyiségű lisztért vagy cukorért.” — „Csemegeszlőt kaphat az, ki cserébe zsirt ad.” — Disznózsir viszont nullalísztert és duplafedelű ezüstóra használt férfiruháért kapható, zsir vagy kávéféle pedig cőrnáért. — Így néz ki a szabadkereskedelmj1918-ban.

86 éves árdragító. Ráncos képű, rossz szemű tőpörödött anyó állott ma dr. Meznerich Jenő rendőrfogalmazó előtt azzal vádolva, hogy a paprikát maximális áron felül árultotta Kibálgatásánál elmondotta, hogy özv. Markovics Jánosnénak hívják s csekély 86 éves éveí száma ugy látszik nem befolyásolta abban, hogy többet kérjen a megállapított árnál vevőtől. Dr. Meznerich 50 korona fő és 30 korona mellékbüntetésre ítélte — továbbá 50 korona értékű paprikát is elkobozott tőle.

Elveszett a szabadkai borbélyok szappanja. A szabadkai

ipartestület részére másfél méter-mázsza borotvaszappan érkezett Szabadkára, de — szokás szerint — itt az állomáson eltűnt; 70—80 borbély befizetett egyenkint 100 korona előleget a szappanért és ezek most mind nehezen várják a szappant, de az alig jön meg, mert a számla még aug. 17-én megérkezett, de szappan csak nincs. Bizoay lassankint majd áttérnek a szabadkai borbélyok a szárazborotválásra, a borotválkozó szándékoznak alighanem csekély örömeire.

A katonai célra igénybe vett vágómarhák átvételi ára. A földművelésügyi miniszter értesítette a polgármestert, hogy a hadsereg részére hatóságilag igénybe vett vágómarhák átvételi ára szeptember 1-től kezdve a következő:

Ökör és bika tehén		
I. o. 500 kg-on felüli súlyú vágómarhák	730	710
II. o. 451-500 kg-ig	690	670
III. o. 401-450 kg-ig	650	630
IV. o. 351-400 kg-ig	610	590
V. o. 301-350 kg-ig	560	540
VI. o. 300— kg-ig	510	490

Az átvétel közelebbi feltételeit a városi hatóság hirdetmény útján fogja közölni.

A Korszó-Mozi műsorából. Susanne Gradais: A papa szerelme. A mozi primadonának tüneményes szépségű Susanneja lép fel péntek, szombat és vasárnap az új szezon nagy szerű újdonságában, a „Papa szerelme” című pompás vígjátékban, a Korszó-Mozi vásznán. Az egész világon népszerű filmdiva, remek szerephez jutott, ebben a darabban s ragyogó sikereit gazdagítja művészetével éppen úgy mint a „Tengerparti álom” filmjében. Susanne Gradais filmével együtt mutatja be a Korszó az olasz külföldi attrakciós az „Átkos kínos” 4 felvonásos drámát melyben a legkiválóbb művészek játszik a főszerepet, s melynek minden jelenete izgalmas, érdekesítő cselekményével magával ragadja a nézőt.

Egy salamoni és polgármesteri rendelet. Egy vidéki lapban olvassuk az alábbi polgármesteri intézkedést:

„Tudatom a város közönségével hogy új cipők rendelkezésénél, mint fejelésénél, a megfelelő anyag hiányában a rendelők tartoznak a lábbelikhez szükséges belésvásznat a cipészek rendelkezésére bocsátani. aminek ellenében a lábbelikészítők, cipőpáronkint 60 fillért számítanak le a megállapított anyag és munkadíjból. Nagyvárád, 1918. augusztus 30-án. Lukács Odón polgármester-helyettes.”

A bölcsességhez és salamoni-ságához azt hisszük, nem kell kommentár.

Mért nem jó a gyorsmunka? 1917. augusztus elején volt. Tikasztó hőségben menetelt az ezred a Bibiora partak völgyéből a Birsán 1470-es ormára. Izzadtak a bakák. Hátukon a teljes szerelvény. Libegtek, szuszogtak.

Az egyik szakasz élén egy kővér szakaszvezető. Türi-üri szótlanul egy darabig a nagy „állatkinzást”, azután kifakad:

— Nem szerettem világletemben a gyors munkát! — Utána

teljes csönd. Csak a szeges bakancsok kopogása hallatszik.

— Miért mondja ezt, — kérde szuszogva egy kis nyurga káplár — Führer ur?

— Hát mi szüksége volt az Ur-istennek arra, hogy hat nap alatt teremtsen meg a világot? Ráért volna még néhány napig, addig szépen „kiplanérozhatta” volna számára ezeket a disznó hegyeket.

Keresztény ember kezébe keresztény ujság való. Ki a zsidó pornográfiaival a keresztény családokból!

Egy korona a perronjegy. Az államvasutak személyforgalmának lebonyolítása körül új rend lépett életbe. Az új rend keretében a perronjegyek árát rendkívüli módon emelték. Eddig a pályaudvar elzárt területére való belépéshez 20 filléres perronjegy adott jogot, mostantól kezdve az ilyen jegy ára 1 korona. Kétségtelen, hogy a MÁV igazgatóságának az a célja a szokatlan áremelésével, hogy a pályaudvarok zsúfoltságát korlátozza s a nem utazókat távol tartsa a vonatoktól. Perronjegyet bérelni is lehet egy hónapra 20 koronáért, egy évre 180 koronáért.

Franciául vagy törökül kell címezni a Törökországba szóló levelezéseket. Illetékes helyről közlik a Magyar Tudósítónak: A török postaigazgatás közlése szerint oda számos magyar, német és szerb nyelven címzett levelezés érkezik, ami azoknak rendes kézbesítését felette megnehezíti, mert a nyelvek Törökországban kevésbé ismeretesek. Ezért a postahivatalok utasítást kaptak, hogy adandó alkalommal figyelmeztessék a feladókat, hogy Törökországba szóló levelezéseiket saját érdekükben lehetőleg francia vagy török nyelven címezzék és főleg arra, hogy a címet latin betűkkel írják

Rendelje meg a Délvidéket a haretéren levő hozzátartozóinak minél előbb!!

x Kovács István tanár, magántanítási tanfolyamát VIII. kör, Láng-utca 59. sz. alá helyezte át. (A Láng-utca a Kállay Albert utcából nyílik.) A tanfolyamon elfogadtatnak tanításra gimnáziumba és egyéb iskolákba járó tanulók, elsősorban leányok és magántanulók.

Szerkesztő: **BERKES MÁRK.**

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szer Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetséges könyvnyomdájának Szabadkán, Rákóczi-utca 20. sz.

Feliról szerkesztőnk telefonszáma: **Palics 34.**

Keresztény Magyarország legyen keresztény magyaroké!

**Használt
gyermekkoszif veszek.**
Címet a kiadóba kérek.

Ajánlok
az újonnan megnyílt Szilágysági
bányából
Darabos szenet
gyárak üzemek malmok stb részére
**Próbavargonok azonnal
szállíthatók!**
Lehetőleg távirati vagy expressz
megkeresést kér
Hazai Béla
szénagyárosok edző
Kolozsvár

Deszkából készült kamra és
egy kukoricagóré téglalap-
zattal szabadkézből
eladó.

Kész diványok
modern
hálószobák
jutányos árban kaphatók
Czigler Gyula
butorizletében
a barátok temploma mellett.

Polgári iskolai tanár
lakást és ellátást keres uri
családnál esetleg tanítás el-
lenében.
Cím a kiadóhivatalban.

Több
6-7 hektós alig hasz-
nált **boroshordó**
eladó
a gyöngyösi ferencrendi
zárdában.

Ujságárusító

emberok,
asszonyok,
lányok,
fiúk
havi fizetéssel,
vagy magas % -al
azonnal felvétel-
nek a
DÉLVIDÉK
kiadóhivatalban.

Plakátragasztó fu magas
fizetéssel, ruházattal azonnal felvé-
tetik. Bővebbet Földes ruházlet.

Egy irni-olvasni tudó
fiút felvesz a Lakner drogéria
Szabadka, Kossuth-utca.

Valódi amerikai
**fogak és fog-
sorok.**
Különlegességek
fogászati munkákban,
aranyból és platínából,
valamint arany- és pla-
tínafogak, koronák és
hídak, ugyazintén szá-
padlás nélküli fogak.
Foghúzás teljesen ör-
vételmentesen és fogtö-
mészek (plombálások.)
Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prekes-ház. Telefon 56.

Egy lakóház eladó
IV kör, Király-utca 168 szám alatt.
Bővebb felvilágosítást a tulajdonos
ad ugyanett.

**Ujságkihordó leány
felvétetik a**
Délvidék kiadóhivatalában.

**Használt
tankönyveket**
magas áron veszünk, vagy a
mostani iskolai évre szükségé-
sekre becsereéljük.

Papirspárga
esomagoláshez, szállítókötözésre
eredeti gyári áron kapható viz-
álló cellulóze. Ajánlatos meliőbb
beszerezni.
Tisztelettel

Lipsitz és Lampel
könyvkereskedése, antikváriuma
és papirspárga gyári raktára.
Szabadka, Rudics-u. 14.

Jóminőségű fiatalpu papucsekat
viszonteladók a legszebb
kivitelben haphatják
Györi Ferencné, Szeged
Hajnal-utca 8. sz.

**Viszketegséget, sármert,
rüh**
a leggyorsabban elmulasztja
a Dr FLESCHE-féle eredeti törv.
védett
**„Skaboform
kenőcs”**
Nincs szaga. Nem piszkít. Min-
dig eredeti pecsétes dr. Fle-
sch-féle kérjük. Probátégely 2
korona, nagy tégely 5 K., asa-
ládi adag 12 korona
Szabadka és vidéke részére
főraktár:
DECSY GYULA
„Szent Terézia” városi gyógy-
szertár I. kör Deák-utca. (Kis-
kápola mellett.)
Telefoni a SKABOFORM
részlegre Gyöngyösi

**„Ferravin“
vasas chinabor.**

**Erősítő szer gyengél-
kedőknek, vérszegé-
nyeknek és lábadozóknak**
Étvágyat gerjesztő ideget erősítő
s vért javító gyógyszer. Szám-
talan orvosi ajánlás.

Szabadkán kapható. **Deesy
Jenő** úr gyógyszer-tárában.
Jelenlegi ára félliteres palackon-
ként 10 K. — A „Ferravin“ névre
essék ügyelni.

A budapesti Gyakorló Gyors-
írek társaságának szabadkai
hivatalos tanfolyamán, a
Gabelsberger — Markovits-féle

gyors- és gépirő-

iskolában az új fél éves
kurzus szept. hó 15-én nyi-
lik meg. Felőtteknek külön
esti tanfolyam.

Beiratások naponta:

Szabadka, VI., István-u. 76.

**Kocsis magas fizetés-
sel azonnal felvétetik.**
Johannaszik vizgyárban Szegedi-út.

Alkalmi vétel.

21 db boroshordót 230-750
literig, 90 hektó a legtöbbet
igérőnek **eladom.** Megte-
kinthető minden vasárnap
Odry Kálmán földbirtokos-
nál Bácsszenttamáson.

MENETREN

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	8:30
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15
délután	1:55
éjjel	11:53
	4:47
Zomborból érk. délelőtt	10:08
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	8:14
	5:22
Ujvidékről érk. délelőtt	7:40
délután	1:21
éjjel	10:58
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	8:26
	4:26
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	8:06
Szegedre ind. délután	1:30
éjjel	12:35
Cservenka—Gombosról	
érk. éjjel	8:57
Cservendka—Gombosra	
ind. éjjel	4:43
Zentáról érk.	1:35
Zentára ind.	4:13
Bajáról érk. délelőtt	3:22
éjjel	8:28
Bajára ind.	7:33
	8:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jelzettok gyorsvonattal
Az éjjeli idő: este 6 tól reggel 6

7 kapa szőlő
igen közel a városhoz
mással elköltözés mi-
Eladó.
Cím a kiadóban.

Harisnyá
javíttassa „Rézsa” varrott fejű
Párcaként 2.20 K. Törvényesen
Minden párhoz kell egy régi har-
iszár. A harisnya fejét levágni ne-
bad. Bármilyen más fejelést és jar-
elfogadnak. — Gyűjtő
Pázmány-utca 34. sz.

A legújabb egyházmegyei
nyomatványok
postafordultával a
Szent Antal
nyomdában
szerezhető be

Önkéntes árverés
A szabadkai 11037 és 25780 számú telekkönyvi betétek
6 és 7/1 helyrajzi számok alatt Láng János és neje Kester Ján-
névére felvett ház és belfelek (Láng-féle Pilseni Sörház) 40
000 K. ki-kiáltási árban a bekebelezett területek éri-
maradása mellett a szabadkai kir. telekkönyvi hatóság fel-
22 számú hivatalos helyiségében 1918 évi szeptember hó
május 22 napján délelőtt 9 órakor önkéntes bírói árverésen a leg-
ígérőnek el fog adatni. A közelebbi feltételek a szabad-
telekkönyvi hatóságnál.
Dr. Balazs Ignác ügyvédi irodájában Ujvidéken tudhatók